

DE SINT-PIETERSBERG: KIND VAN DE REKENING?

De Sint-Pietersberg is al sinds de oprichting in Limburg in 1910 een van de belangrijkste en belangwekkendste onderzoeksterreinen van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Mede daardoor is de Sint-Pietersberg het best gedocumenteerde natuurgebied van West-Europa¹.

Het Genootschap is, in samenwerking met o.a. het Natuurhistorisch Museum Maastricht, het Staatsbosbeheer en de Rijksuniversiteit Utrecht, ook een van de initiatiefnemers geweest voor het halverwege de tachtiger jaren ingevoerde herstelbeheer voor de kalkgraslanden op de Sint-Pietersberg². Jarenlang hebben deskundige leden van het Genootschap ook zitting genomen in diverse commissies betreffende het beheer van de Sint-Pietersberg.

Sinds 1 januari 1994 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding gaven tot verbazing en later tot grote zorg³. Met name kunnen hier vermeld worden het verdwijnen van de schaapskudde en de herder en het gebrek aan communicatie en duidelijkheid inzake de wijze waarop het (formeel vastgestelde) beheersplan (niet meer!) uitgevoerd werd.

Hoewel diverse leden van ons Genootschap jarenlang tijd en energie geïnvesteerd hebben in de advisering omtrent het beheer en ten behoeve van het beheer nog steeds periodieke (tijdrovende en op vrijwilligersbasis verrichte) inventarisaties uitvoeren, was aan de communicatie over het beheer plotsklaps eenzijdig een einde gekomen. Verbazing ging over in ernstige bezorgdheid omdat het perspectief onduidelijk werd en omdat bij het niet direct hervatten van de beheersmaatregelen het herstelwerk van jaren (en daarmee aanzienlijke financiële en personele investeringen) in enkele maanden verloren dreigde te gaan.

Natuurlijk kan er nog veel verbeterd worden aan het beheer van de Sint-Pietersberg. Gezien de rol die het Natuurhistorisch Genootschap altijd heeft gespeeld bij het beleid en beheer ten aanzien van dit gebied, is de in de loop

van tientallen jaren bij en door het Genootschap verzamelde kennis daarvoor onmisbaar.

Mede naar aanleiding van reacties hierover aan het Provinciaal Bestuur zijn de schapen inmiddels terug op de berg en zijn enkele tijdelijke maatregelen genomen om het werk van jaren niet verloren te laten gaan. Minstens even verheugend is dat de Begeleidingscommissie inzake het Beheersplan Sint-Pietersberg eind mei weer bijeen is gekomen. Hoewel het resultaat op het moment van het schrijven van deze bijdrage nog niet bekend was, is het goed te weten dat de binnen het Genootschap aanwezige kennis en ervaring door het Provinciaal Bestuur op hoge prijs gesteld wordt.

Om de continuïteit in het beheer te garanderen en de verwaarlozing van het natuurgebied tegen te gaan, wordt het hoog tijd dat een terzake deskundige terreinbeherende organisatie als bijvoorbeeld de Stichting Limburgs Landschap of de Vereniging Natuurmonumenten het onderhoud en beheer van de berg zo snel mogelijk overneemt.

Het Dagelijks Bestuur

¹ Zie o.a. het in 1983 verschenen standaardwerk "De Sint-Pietersberg", waarin naast de oorspronkelijke uitgave uit 1938 een geactualiseerd overzicht wordt gegeven van de toenmalige kennis inclusief bibliografie.

² Het herstelbeheer is het gevolg van het in 1983 gehouden symposium "Kalkgraslanden: beheer voor de Toekomst". De Nota "Met dubbel Krijt geschreven", door het Genootschap in 1983 opgesteld, zou later de basis vormen voor de huidige formeel vastgestelde beheersvisie en het beheersplan.

³ De Sint-Pietersberg is nog steeds in eigendom bij de Provincie Limburg. De Provincie is momenteel in onderhandeling met de Stichting Limburgs Landschap over de overname van de berg door de Stichting.

Het Popelmondedal met de Duivelsgrot in de Jekerdalhellings van de Sint-Pietersberg (foto: B. Graatsma).

